

Checklista för utvärdering av uppgiftslämnargranskning i webblanketter och filer – förberedelse och genomförande

Checklistan ska fungera som ett stöd i arbetet med ul-kontroller och ska användas tillsammans med [Anvisningar för uppgiftslämnargranskning i webblanketter och filer](#) som finns i SPS process 2.4.2. Checklistan kan dateras och med fördel sparas för undersökningens kontinuerliga arbete med ul-kontroller över tid. Sist i checklistan finns det även utrymme för era egna kommentarer.

Tänk på att ha ett makroperspektiv och utgå från prioriterade målstorheter i arbetet med ul-kontroller. Arbetet med ul-kontroller ska ske i samarbete mellan insamling, ämne och metod.

Förberedande arbete inför insamlingsomgången

- | Klart | Inte
aktuellt | |
|--------------------------|--------------------------|--|
| ☐ | | Kontrollera om undersökningens statistikändamål och tillhörande kvalitetskrav ändrats sedan föregående utvärdering. |
| ☐ | ☐ | Kontakta mättekniker för en bedömning om mätteknisk granskning behövs för att förebygga att kontroller faller ut. |
| ☐ | ☐ | Sammanställ information som rör ul:s förståelse avseende blanketten som kommit fram i eventuella kontakter med ul genom t.ex. uppgiftslämnarservice. |
| ☐ | ☐ | Beställ tjänsten som aktiverar flaggningar av ul-kontroller i gamla SIV i självbetjänings-portalen (Topdesk) innan utskick. |
| ☐ | ☐ | Kontrollera att ul-kontrollerna finns tillgängliga utanför SIV för möjligheten att utvärdera med hjälp av processdata, se avsnitt 3.1 "Flaggningar i SIV" i anvisningarna. |

Inventera befintliga kontroller

- | Klart | Inte
aktuellt | |
|--------------------------|------------------|---|
| ☐ | | Skapa en översikt över kontrollerna i hela granskningsprocessen som underlag för vilka kontroller som är lämpade för ul-granskning eller inte. Utvärdera ul-kontrollernas betydelse och koppling till övriga steg i granskningsprocessen. |

☐	☐	Beräkna träffsäkerheten i ul-kontrollerna enligt anvisningarna i avsnitt 3.2. "Beräkna träffsäkerheten för ul-kontroller i SIV". Utgå även från processdata från tidigare omgångar om det finns tillgängligt.
☐	☐	Sammanställ processdata från SIV:s flaggningar av ul-kontroller.

Utvärdera befintliga kontroller

- | Klart | Inte
aktuellt | Använd processdata från arbetet med avsnittet ovan "Inventera befintliga kontroller" |
|--------------------------|--------------------------|---|
| ☐ | ☐ | Se till att lämpliga kontroller läggs ut i ul-granskningen. Att varje kontroll ligger i rätt steg av granskningsprocessen. |
| ☐ | ☐ | Se om det finns ul-kontroller som kan ersättas eller kompletteras med en instruktion i blanketten. |
| ☐ | ☐ | Förenkla eller ta bort ul-kontroller som är för komplexa eller svåra att kommunicera till ul för att de ska förstå vad som ska kontrolleras i blanketten. Se om det i stället går att förtydliga i blanketten eller åtgärda genom automatändring eller hantera i makrogranskningen. |
| ☐ | ☐ | Se om det fortfarande finns kontroller i produktionsgranskningen, som har hög träffsäkerhet och som är lätta att beskriva för ul via felmeddelandet i ul-granskningen. Dessa kontroller ska i så fall läggas ut i ul-granskningen. |
| ☐ | ☐ | Se över de befintliga ul-kontrollernas träffsäkerhet. Ul-kontroller ska ha hög träffsäkerhet och det gäller både hårda och mjuka ul-kontroller. Rekommendationen är en träffsäkerhet på minst 80%. |
| ☐ | ☐ | Öka träffsäkerheten där det är möjligt genom att anpassa ul-kontroller eller acceptansgränser per grupp (t.ex. bransch) eller utifrån annan bakgrundsinformation (t.ex. företag som lämnat uppgifter tidigare). |
| ☐ | ☐ | Ta bort ul-kontroller som mer handlar om omvärldsbevakning dvs. den variation eller förändring som statistiken är tänkt att beskriva. Omvärldsbevakning ligger utanför granskningen. |
| ☐ | ☐ | Se över acceptansgränserna i ul-kontrollerna så att de är aktuella och uppdaterade. |
| ☐ | ☐ | Se om det finns hårda ul-kontroller med kommentarsmöjligheter med hög träffsäkerhet, där ni inte har användning av ul:s kommentarer för hantering i efterföljande granskningssteg. Gör om dessa till mjuka kontroller som är utan kommentarsmöjligheter. |
| ☐ | ☐ | Se över för vilka hårda ul-kontroller det är tekniskt möjligt att ha följdfråga och fasta svarsalternativ i stället för med fritextkommentar. |

☐	☐	Kontrollera att mjuka ul-kontroller inte kommenteras utan hanteras som klara i efterföljande steg av granskningsprocessen om ul godkänt värdet genom att inte ändra det.
☐	☐	Se över svarsalternativen i hårda ul-kontroller med följdfråga och fasta svarsalternativ så att de är aktuella. Lista de fritextsvar som kommit in. Saknas det något svarsalternativ? t.ex. ett svar som många ul har skrivit i fritextrutan.
☐		Kontrollera att ul-kontrollerna är placerade nära svaren i blanketten.

Utforma ul-kontroller

- | Klart | Inte
aktuellt | Tänk på att: |
|--------------------------|--------------------------|--|
| ☐ | | Utforma ul-kontrollerna utifrån undersökningens statistikändamål och tillhörande kvalitetskrav. Ul-kontroller ska fånga fel som är betydelsefulla för statistikens kvalitet. |
| ☐ | | Det ska vara tydligt vad som ska besvaras i blanketten och hur. Ul-kontroller får inte användas i stället för instruktioner. Hantera t.ex. risken för tusenfel genom att lägga till "000 kr" i anslutning till svarscellen i blanketten. |
| ☐ | | Skapa ul-kontroller som identifierar uppenbara fel, som inte kan hanteras fullt ut med instruktioner och layout: <ul style="list-style-type: none"> ○ uppgiften saknas (partiellt bortfall) för variabler där värden måste finnas ○ ogiltigt värde, t.ex. att det registrerade värdet inte tillhör variabelns värdeförråd, t.ex. yrkeskod ○ inkonsistens (motsägelser) mellan olika uppgifter, t.ex. att ett svar på en fråga motsäger svar på en eller flera andra frågor, eller att summan av två variabler inte är lika med en totalsumma. |
| ☐ | ☐ | Skapa ul-kontroller som identifierar misstänkta avvikelsefel med hög träffsäkerhet: <ul style="list-style-type: none"> ○ rimlighets- och värdemängdskontroller där gränsvärden inte har stora variationer mellan t.ex. olika branscher, eller där det är möjligt att anpassa gränserna för olika grupper. |

Hårda kontroller med följdfråga och fasta svarsalternativ

- | Klart | Inte
aktuellt | Gå igenom samtliga kontroller innan "klart" markeras |
|--------------------------|--------------------------|---|
| ☐ | ☐ | Formulera följdfrågan så att det framgår vilken kontroll som avses och vad ul förväntas göra, se avsnitt 1.3. "Granskningsmeddelandet" i anvisningarna. |
| ☐ | ☐ | Utforma svarsalternativen utifrån den specifika undersökningen. |

☐	☐	Formulera svarsalternativen så att de är varandra uteslutande.
☐	☐	Använd radioknappar om endast ett av svarsalternativen är aktuellt.
☐	☐	Använd checkboxar om flera av svarsalternativen kan vara aktuella.
☐	☐	Använd max sju svarsalternativ inkl. "Annat"-alternativet.
☐	☐	Erbjud alltid ul svarsalternativet "Annat" men att ni själva väljer om det ska vara med eller utan möjlighet att kommentera med fritext. Valet beror på om fritextsvaret är viktigt i efterföljande granskningssteg eller inte.

Hårda kontroller med endast fritextkommentar

Klart	Inte
aktuellt	Gå igenom samtliga kontroller innan "klart" markeras
☐	☐	Ul-kontroll med fritextkommentar ska endast användas där följdfråga med fasta svarsalternativ inte är tekniskt möjligt, som i automatiska loopar och dynamiska tabeller.

Mjuka kontroller

Klart	Inte
aktuellt	Gå igenom samtliga kontroller innan "klart" markeras
☐	☐	Mjuka ul-kontroller som identifierar misstänkta avvikelser ska ha hög träffsäkerhet men inte granskas i efterföljande granskningsprocess, utan endast uppmärksamma ul om misstänkt fel. Det innebär att kontrollen inte ska kommenteras med fritextkommentar eller följdfråga.

Formulera granskningsmeddelanden

Klart	Inte
aktuellt	Gå igenom samtliga kontroller innan "klart" markeras
☐	☐	Granskningsmeddelandet ska vara specifikt för frågan. Använd samma termer som i frågan.
☐	☐	Det ska i granskningsmeddelandet tydligt framgå vad som avviker.
☐	☐	Ta endast med den information som ul behöver.

Testa ul-kontroller och meddelanden inför aktuell undersökningsomgång

Klart	Inte
aktuellt	
☐	☐	Testa alla nya och förändrade ul-kontroller internt innan de läggs ut till ul.

Kommentarer